

ZWIĄZEK POLSKICH PRZETWÓRCÓW MLEKA

ZPPM/05/02/2022

Warszawa, 14 lutego 2022r.

Pan Jacek Ozdoba
Sekretarz Stanu

Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o odpadach

W imieniu Członków Związku Polskich Przetwórców Mleka przedkładamy stanowisko naszej organizacji w sprawie *projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o odpadach*. W naszej opinii branża mleczarska nie będzie mogła uczestniczyć w wprowadzanym niniejszą ustawą systemie kaucyjnym, w związku z czym będzie ponosić pełne koszty odzysku opakowań po produktach mleczarskich, co przełoży się rzecz jasna na ceny produktów i poziom spożycia przetworów mlecznych w Polsce, a w konsekwencji na sytuację finansową przetwórców mleka i gospodarstw je produkujących. **Dlatego wnosimy o wyłączenie opakowań po produktach mleczarskich z zakresu przedmiotowego projektowanych przepisów**, wyrażając nadzieję, że zaprezentowane poniżej szczegółowe uwagi branży mleczarskiej do ww. projektu zostaną uwzględnione w toku dalszych prac.

I Definicja napoju

Art. 1 projektu, w punkcie 2) wprowadza do *ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1114 oraz z 2021 r. poz. 2151)* definicję napoju w brzmieniu:

2) w art. 8:

a) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) napoju – rozumie się przez to płyn przeznaczony do spożycia, w szczególności sok, nektar, **mleko, jogurt i inny pitny produkt mleczny** oraz napój alkoholowy;

Celem omawianego projektu ustawy jest implementacja w polskim prawodawstwie wybranych zapisów *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko* (tzw. Dyrektywa Single Use Plastics – (SUP). Jednakże należy zauważyć, że sama Dyrektywa nie definiuje w żaden sposób pojęcia napoju, więc zapis klasyfikujący mleko i inne produkty mleczne (w tym również jogurty, bez wskazania czy ma to być jogurt pitny, czy nie) jako napoje, nie jest wymagany. Co więcej sama definicja wymaga zmiany, gdyż płynami przeznaczonymi do spożycia są m.in. oleje, oliwy, ocet, niektóre sosy (np. sojowy) oraz zupy, a trudno uznać je za napoje.

W preambule do dyrektywy znalazło się zalecenie: „*Aby skoncentrować działania tam, gdzie są one najbardziej potrzebne, niniejsza dyrektywa powinna obejmować tylko te produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które są najczęściej znajdowane na plażach w Unii [...]*”. Ponieważ mleko, jogurty i inne przetwory mleczne w butelkach nie są zwykle konsumowane poza domem tj. w formule „na wynos”, opakowania po nich nie stanowią częstego widoku na polskich

plażach, należy usunąć z projektu ustawy zapisy, które przewidują zbiórkę opakowań napojowych w po produktach mleczarskich w systemie kaucyjnym . Opakowania po tychże produktach są zbierane z sukcesem w ramach zbiórki pojemnikowej (selektywna zbiórka).

Ponadto zauważamy, że produkty mleczarskie zostały zakwalifikowane do kategorii napojów, pomimo że nie służą one do gaszenia pragnienia i powinny być traktowane jako żywność. Kwalifikacji dokonano jednak nie ze względu na przeznaczenie produktu, a ze względu na opakowanie. Może to doprowadzić do powstania kuriozalnej sytuacji, w której jogurt będzie klasyfikowany jako napój, ale inny produkt (niekoniecznie mleczarski – na przykład wegański zamiennik jogurtu), nawet jeżeli będzie sprzedawany w takim samym opakowaniu, będzie traktowany jako żywność.

II System kaucyjny

Konsekwencją wpisania mleka i przetworów mlecznych do definicji napoju jest objęcie tych produktów w butelkach system kaucyjnym ustanawianym niniejszym projektem ustawy. O ile przystąpienie do systemu jest dobrowolne (aczkolwiek projekt zawiera zachętę w postaci zwolnienia z opłaty produktowej (przynajmniej częściowego)) to jako branża wskazywaliśmy, że stworzenie wygodnego dla konsumentów a jednocześnie bezpiecznego pod względem sanitarnym i higienicznym systemu zbiórki i przechowywania opakowań po aktywnych biologicznie produktach mlecznych byłoby niezwykle trudne i kosztowne. Dlatego też, obecnie funkcjonujące systemy depozytowe zasadniczo wykluczają butelki po produktach mleczarskich z zakresu systemu kaucyjnego.

Objęcie systemem kaucyjnym opakowań po mleku i produktach mlecznych skutkować będzie wyższymi kosztami działania firm z naszej branży, co będzie przekładać się na wzrost cen produktów mleczarskich. Wzrost cen tak podstawowych produktów jak mleko czy jogurty pitne, uderzy zwłaszcza w rodziny o najniższych dochodach, w przypadku których udział w domowych budżetach wydatków na żywności jest największy. W konsekwencji doprowadzi to do spadku spożycia mleka i jego przetworów (i tak już niskiego w porównaniu z krajami zachodnimi) oraz do istotnego pogorszenia sytuacji finansowej zakładów mleczarskich oraz rolników dostarczających surowiec, co poważnie zagrazi ich przyszłości. Z tego powodu butelki z tworzyw sztucznych po produktach mleczarskich powinny być wykluczone z zakresu opiniowanej ustawy. Z dyrektywy SUP nie wynika, by włączenie produktów mlecznych było obowiązkowe. Ponadto, większość mleka w skali globalnej wprowadzane jest na rynek w kartonach do płynnej żywności, a tylko niewielka część tego produktu sprzedawana jest w butelkach szklanych i PET. Nałożenie obowiązku tylko na wybranych producentów stanowiłoby nierówne traktowanie danej grupy producenckiej, a w konsekwencji mogłoby doprowadzić do zmiany struktury opakowań.

III Poziomy selektywnej zbiórki opakowań

W załączniku nr 1 do projektu ustawy, który określa docelowe procentowe poziomy selektywnej zbiórki opakowań od roku 2025 i w latach kolejnych na liście wyłączeń w brzmieniu:

- 1) *Nie dotyczy:*
 - a) *szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka wykonane są z tworzyw sztucznych,*
 - b) *butelek na napoje przeznaczonych i wykorzystywanych do mającej płynną postać żywności specjalnego przeznaczenia medycznego, zgodnie z definicją w art. 2 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013.”.*

proponujemy dodać podpunkt c) w brzmieniu:

- c) *butelek na wyroby, w których na pierwszym miejscu w wykazie składników znajduje się mleko albo jego przetwory, niezależnie od ich sklasyfikowania w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług lub Nomenklaturze scalonej (CN).*

W obecnym kształcie projektu ustawy, ustalony poziom zbiórki opakowań, dotyczyć będzie również opakowań napojowych po mleku i jego przetworach. Brak możliwości spełniania określonego poziomu odzysku opakowań skutkować będzie rzecz jasna wzrostem kosztów produkcji, a tym samym wzrost cen produktów mleczarskich, co będzie miało negatywny wpływ na poziom spożycia w Polsce, a jak wskazano wcześniej, systemy kaucyjne w Europie zasadniczo nie obejmują mleka i produktów mlecznych.

Należy zauważyć, że zaproponowane sformułowanie dotyczące wyłączenia mleka i jego przetworów z obowiązkowych poziomów zbiórki w celu recyklingu, w podobnym brzmieniu znalazło już zastosowanie w polskim porządku prawnym tj. w ustawie z 14 lutego 2020 r. *o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów* (Dz. U. 2020 poz. 1492). Artykuł 7 ww. ustawy wprowadza do ustawy z dnia 11 września 2015 r. *o zdrowiu publicznym* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 oraz z 2020 r. poz. 322) m.in. rozdział 3a *Opłata od środków spożywczych*, a wraz z nim Art. 12b ustęp 2 punkt 7 w brzmieniu:

Opłacie nie podlega wprowadzenie na rynek krajowy napojów:

[...]

- 7) *będących wyrobami, w których na pierwszym miejscu w wykazie składników znajduje się mleko albo jego przetwory, niezależnie od ich sklasyfikowania w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług.*

Tak sformułowany zapis, pozwolił w **niebudzący wątpliwości** sposób wyłączyć spod wymogów ustawowych produkty mleczarskie (które mimo, że miewają płynną formę, to jednak napojami nie są, gdyż nie służą do gaszenia pragnienia) lub produkty, których głównym składnikiem jest mleko lub jego przetwory (przepisy w zakresie znakowania żywności nakładają na producentów obowiązek umieszczania na etykietach listy składników w kolejności malejącej pod względem procentowego udziału w masie produktu) niezależnie od ich klasyfikacji w PKWiU, gdyż nie każdy produkt w którego skład wchodzi mleko lub jego przetwory jest klasyfikowany jako produkt mleczarski – np. przy produkcji jogurtów truskawkowych, w celu zabarwienia produktu niektórzy producenci dodają niewielkie (ułamek procenta masy całego produktu) ilości np. soku z buraka lub z marchwi – produkt taki bywał w przeszłości klasyfikowany przez GUS jako „inny środek spożywczy” gdyż zgodnie z niektórymi interpretacjami przepisów, w jogurtach nie powinny znajdować się dodatki warzywne, podobny problem dotyczy np. produktów typu chłodnik litewski – którego podstawowym składnikiem są fermentowane produkty mleczne, jednakże nie jest on klasyfikowany ani jako jogurt, ani jako kefir, ani jako zsiadłe mleko.

IV Bezpodstawne rozszerzenie obowiązywania dyrektywy SUP

Dyrektywa SUP zobowiązuje kraje członkowskie do osiągnięcia określonych poziomów w zakresie wielkości zbiórki opakowań napojowych z PET z rynku w celu recyklingu (77% w 2025 r. i 90% w 2029 r). Natomiast opublikowany projekt ustawy wprowadza cele dot. szerokiej kategorii opakowań napojowych z tworzyw sztucznych (PET, HDPE etc.). Jest to w naszej opinii nieuprawomocnione rozszerzenie zakresu ustawy transponującej do polskiego porządku prawnego wybrane elementy dyrektywy SUP, nie mające uzasadnienia środowiskowego.

Wnosimy o zmianę zapisu Art. 1 punkt 5) projektu ustawy, wprowadzającego do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1114 oraz z 2021 r. poz. 2151) m.in. Art. 40k ust. 5 pkt. 1 w brzmieniu:

5. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki zaliczania masy:

- 1) odpadów opakowaniowych w postaci **butelek z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku** o pojemności do 3l, w tym ich zakrętek i wieczek wykonanych z tworzyw sztucznych,

na:

5. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki zaliczania masy:

- 1) odpadów opakowaniowych w postaci **butelek z PET jednorazowego użytku** o pojemności do 3l, w tym ich zakrętek i wieczek wykonanych z tworzyw sztucznych,

Nieuprawnione rozszerzenie przepisów ustawy na szeroko pojmowane butelki z tworzyw sztucznych będzie generowało dodatkowe koszty dla branży mlecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe wnosimy jak na wstępie.

2 *inym* *sele.*

PREZES ZARZĄDU ZPPM
Marcin Hydzik

Do wiadomości:

- 1) Pan Henryk Kowalczyk, Wicepremier, Minister Rolnictwa, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- 2) Pan Norbert Kaczmarczyk, Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu ds. Przetwórstwa i Rozwoju Rynków Rolnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi